

Informacija apie Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2015 m. balandžio 6 d. pažymoje Nr. 4D-2015/1-172 pateiktų rekomendacijų rezultatus

Vidaus reikalų ministerija išbqgrinėjo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2015 m. balandžio 8 d. pažymą Nr. 4D-2015/1-172 „Dėl piliečio X ir piliečio Y skundo prieš Valstybes sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centrą" (toliau - pažyma) ir teikia informaciją dėl rekomendacijos įvertinti galimybę reglamentuoti nepilnamečio užsieniečio, kuomet atvykus į Lietuvos Respubliką jo tėvai arba kiti lydintis asmenys yra sulaikomi, teisinio statuso reglamentavimo.

Sprendžiant klausimus dėl nepilnamečių užsieniečių, kuomet atvykus į Lietuvos Respubliką jo tėvai arba kiti lydintis asmenys yra sulaikomi, apgyvendinimo reikšminga administracinių teismų formuojama praktika. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau - įstatymas) 114 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad pažeidžiami asmenys ir šeimos, kuriose yra nepilnamečių užsieniečių gali būti sulaikyti tik ypatingu atveju, atsižvelgiant į geriausias vaiko ir pažeidžiamų asmenų interesus. Siekdama šio tikslo, Valstybes sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos 2015 m. vasario 2 d. Valstybes sienos apsaugos tarnybos rinktinėms parengė aiškinamąjį raštą Nr. (21)-14-473 „Dėl šeimų, kuriose yra nepilnamečių užsieniečių. Sulaikymo“. Šiame rašte rekomenduojama rengiant teikimus teismams dėl užsieniečio sulaikymo ar alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimo įvertinti visas aplinkybes, aiškiau identifikuoti tokio užsieniečio šeiminius ryšius, o šeimų su nepilnamečiais vaikais atvejais siekti užtikrinti šeimos vientisumą ir išvengti nepilnamečių vaikų atskyrimo nuo savo tėvų.

2015 m. kovo 1 d. įsigaliojusiais įstatymo pakeitimais buvo patikslinta įstatymo 2 straipsnio 16 dalyje įtvirtinta nelydimo nepilnamečio užsieniečio apibrėžtis, pagal kurią tokį statusą įgyja nepilnamečis užsienietis, kuris atvyko į Lietuvos Respubliką be tėvų ar kitų teisėtų atstovų arba kuris, atvykęs į Lietuvos Respubliką, liko be jų tol, kol tie asmenys pradeda juo veiksmingai rūpintis. Nelydimi nepilnamečiai užsieniečiai apgyvendinami pabėgėlių priėmimo centre (įstatymo 79 straipsnio 5 dalis). Tvarka, kuria vadovaujamosi apgyvendinant nelydimus nepilnamečius užsieniečius ir atliekant kitus procedūrinius veiksmus, nustatyta Lietuvos Respublikoje nustatytų nelydimų nepilnamečių užsieniečių, kurie nėra prieglobsčio prašytojai, amžiaus nustatymo, apgyvendinimo ir kitų procedūrinių veiksmų bei paslaugų jiems teikimo tvarkos apraše, patvirtintame socialinės apsaugos ir darbo ministro, vidaus reikalų ministro, sveikatos apsaugos ministro 2014 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. AI-229/IV-289/V-491. Sprendimų dėl nelydimų nepilnamečių prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo Pabėgėlių priėmimo centre vykdymo, nelydimų nepilnamečių prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo ir jų iškėlimo iš Pabėgėlių priėmimo centro tvarka yra nustatyta Nelydimų nepilnamečių prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo Pabėgėlių priėmimo centre taisyklėse, patvirtintose vidaus reikalų ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. IV-31/AI-28.

Pažymėtina, kad siekiant įgyvendinti bendros Europos prieglobsčio sistemos teisinį reglamentavimą, Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties" Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3291. Įgyvendinant numatomus pakeitimus, atitinkamai bus keičiami ir prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygas reglamentuojantys įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai.